

1. Keskkonnakaitsetloa taotlus

Taotlus

Taotluse number	T-KL/1023366-3
Taotluse liik	Keskkonnaloa taotlus
Loa registrinumber	Rapm-045
Loa liik	Keskkonnaluba

Taotleja andmed

Ärinimi / Nimi	ERA Valduse Aktsiaselts
Kontaktisik	Allar Peek

Tegevuse ülevaade

Taotluse kokkuvõtlikult sõnastatud sisu	<p>AS ERA Valduse on turba tootmisega tegelev ettevõte, kes kaevandab turvast Illaste turbamaardlas Illaste turbatootmisalal (keskkonnaluba nr Rapm-045).</p> <p>Illaste tootmisala keskkonnaloaga on antud kasutusse tootmisalal leviv turbavaru vertikaallõikes osaliselt, kuivõrd loa andmise hetkel ei võimaldanud kehtinud õigus kogu lasundit mäeeraldisse arvata. Antud taotlusega soovitakse vastavalt Maapõueseaduse § 45 lg 5 muuta mäeeraldisse vertikaalpiiri selliselt, et see hõlmab kogu turbalasundi, sealjuures moodustaud varuploki 4 aT. Sellega tagatakse maavara säästlik kasutamine.</p> <p>Lähtuvalt ressursi säästlikust kasutamisest on otstarbekas turbavaru juba mõjutatud asukohas ammendada, vähendamaks vajadust uusi turbamaardlaid ja -tootmisalasid avada. Selleks soovib taotleja pikendada luba 30 aasta võrra. Vastavalt majandus- ja taristuministri 03.05.2019 määrusega nr 32 vastu võetud markšeiderimõõdistamise täpsustatud nõuete ja korra §-le 2 tehakse turbatootmisala markšeiderimõõdistamine kogu turbalasundi ulatuses, arvestamata mäeeraldisse sügavust. Markšeiderimõõdistamisel tuleb käsipuuriga kontrollida turba lamami kõrgusandmeid vähemalt 10% mäeeraldisse alale jäävate geoloogilise uuringu sondeerimispunktide ulatuses. Turbatootmisala jäävaru saab määrata markšeiderimõõdistamisega, kui lamamikõrgusandmete keskmine erinevus ei ületa 10 cm. Kui erinevus on suurem, tuleb kogu mäeeraldisse ulatuses lasundit sondeerida tarbevaru uuringu nõuetele vastava tihedusega. OÜ Inseneribüroo Steiger poolt teostatud uuringu esimese etapis sondeeriti Illaste tootmisala turbalasundit 9 punktis, mille asukohad langesid kokku Eesti Geoloogiakeskuse 2001. a geoloogilise uuringu (EGF 7303) plaanile kantud uuringupunktide asukohtadega. Lamami kõrguse keskmiseks erinevuseks uuringupunktides saadi 20 cm. Seetõttu rajati mäeeraldisse tarbevaru uuringu nõuetele vastav 200 × 200 m uus uuringuvõrk ning võeti proovid jääklasundi loodusliku niiskuse ja lagunemisastme määramiseks maavara geoloogilise uuringu korras tarbevarule kehtestatud ulatuses.</p>
Parandustaotluse selgitus	<p>Täiendati taotlust seoses turba tootmisel tekkivate tahkete osakeste heitkoguste hindamismetoodika valmimisele. Hindamismetoodika koostas ELLE OÜ. Täiendati taotluse keskkonnamõju hindamise eelhindamise vormi.</p> <p>Illaste turbatootmisalale taotletakse keskkonnaluba maksimaalse aastase kaevandamise määraga 7 tuh t.</p>
Tegevuse kirjeldus, iseloomustus, eesmärk ja põhjendus	<p>Turbavaru hakatakse kasutama põllumajanduses ja aianduses. Tootmistsükkel koosneb turbakihi freesimisest õhukeste kihtidena, freesitud turba pööramisest, kogumisest ja aunatamisest.</p> <p>Illaste turbatootmisalale taotletakse keskkonnaluba maksimaalse aastase kaevandamise määraga 7 tuh t.</p>
Tegevusega kaasneda võivate keskkonnahäiringute (lõhn, müra, vibratsioon, tolm jne) kirjeldus	Seletuskiri ptk. 6

Käitis/tegevuskoht

Nimetus	Illaste turbatootmisala
Aadress	Illaste turbatootmisala, Araste küla, Märjamaa vald, Rapla maakond
Territoriaalkood	1319
Katastritunnus(ed)	88401:002:0092
Objekti L-EST97 koordinaadid	X: 6514932, Y: 520805
Käitise territoorium	Ruumikuju: 1 lahustükk. Puudutatud katastriüksus: Illaste turbatootmisala (88401:002:0092). Puudutatud veekogud: Illaste kraav (VEE1044414).
Loa taotletav kehtivusaeg	Tähtajaline

Kehtivus aastates	30 aastat
Alates	
Kuni	

Puudutatud kohalikud omavalitsused

KOV nimetus	KOV EHAK kood
Märjamaa vald, Rapla maakond	0502

1.1. Reovee, sh ohtlike ainete juhtimine ühiskanalisatsiooni

Ei ole asjakohane

2. Tööstusheide

2.1. Käitise tegevus ja kirjeldus

Ei ole asjakohane

2.2. Parima võimaliku tehnika (PVT) rakendamine

Ei ole asjakohane

2.3. Keskkonnatoime heitetasemed (HT)

Ei ole asjakohane

2.4. Tarbimis- ja muud keskkonnatoime tasemed (KT)

Ei ole asjakohane

2.5. Hoidlate ja mahutite kirjeldus ning kaitsemeetmed

Ei ole asjakohane

2.6. Keskkonnakaitse lisameetmed

Ei ole asjakohane

2.7. Kasutatavad ja toodetavad ained ja segud

Ei ole asjakohane

2.8. Pinnase ja põhjavee saastatuse seire

Ei ole asjakohane

2.9. Tootmise, jäätme- ja heitetekke ning heite keskkonnamõju omaseire tõhustamiseks kavandatud meetmed

Ei ole asjakohane

2.10. Avariide vältimiseks ja avarii tagajärgede vähendamiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks

Ei ole asjakohane

2.11. Tegevushälbed

Ei ole asjakohane

2.12. Keskkonnamõju vältimine või vähendamine käitise sulgemise korral ja järelhoolduse meetmed

Ei ole asjakohane

2.13. Ajutised erandid kompleksloa nõuetest

Ei ole asjakohane

2.14. Lähteolukorra aruanne

Ei ole asjakohane

3. Eriosa - Jäätmed

3.1. Käitluskoht ja selle asukoha andmed

Ei ole asjakohane

3.2. Andmed jäätmeliikide ja -koguste ning jäätmete kavandatava liikumise kohta kalendriaasta jooksul

Ei ole asjakohane

3.3. Jäätmekäitlustoimingute ja tehnoloogia iseloomustus

Ei ole asjakohane

3.4. Jäätmete ladustamine kalendriaasta jooksul

Ei ole asjakohane

3.5. Keskkonnariski vähendamise meetmed

Ei ole asjakohane

3.6. Jäätmekäitluse alustamisel ja lõpetamisel rakendatavad tervise- ja keskkonnakaitsemeetmed, sealhulgas jäätmekäitluskohtade järelhoolduse kava

Ei ole asjakohane

3.7. Jäätmekäitluses rakendatavate tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustatuse võrdlus parima võimaliku tehnikaga

Ei ole asjakohane

3.8. Hädaolukordade tekkimise võimaluste selgitused ja võimalike hädaolukordade korral rakendatavad meetmete kirjeldused

Ei ole asjakohane

3.9. Andmed prügila ja/või jäätmehoidla kavandatud mahutavuse kohta

Ei ole asjakohane

3.10. Prügila ja/või jäätmehoidla asukoha kirjeldus, selle hüdrogeoloogiline ja geoloogiline iseloomustus

Ei ole asjakohane

3.11. Lisad

Ei ole asjakohane

4. Eriosa - Vesi

4.1. Veekasutuse ja veeheite üldkirjeldus

Vee erikasutusega mõjutatava ala/tegevuspiirkonna kirjeldus	Vastav informatsioon on esitatud taotlusele lisatud seletuskirjas.
Andmed kavandatava tegevusega mõjutatava pinnaveekogu/põhjaveekihi seisundi kohta	Vastav informatsioon on esitatud taotlusele lisatud seletuskirjas.
Vee erikasutuse asukoha veekogu, maa- ja/või ehitise valdust tõendavad dokumendid	Lisa 1: Selgitus.docx
Teave vee erikasutusega seotud tehnoloogia ja tehnika kohta	Vastav informatsioon on esitatud taotlusele lisatud seletuskirjas.
Muud taotluse vee eriosaga seonduvad lisadokumendid	Lisa 2: Illaste_VEKL.pdf
Kas tegevuseks on vaja planeeringut?	Ei

4.2. Veevõtt

4.2.1. Veevõtt pinnaveekogust

Ei ole asjakohane

4.2.2. Veevõtt põhjaveekihi

Ei ole asjakohane

4.2.4. Põhjavee täiendamine, ümberjuhtimine või tagasijuhtimine

Ei ole asjakohane

4.3. Saateainete juhtimine suublasse sh heitveega, sademeveega, kaevandusveega, jahutusveega ja vesiviljeluses tekkiva veega

Väljalaskme jrk nr	1.
Reoveepuhasti nimi	
Reoveepuhasti kood	
Väljalaskme nimi	Illaste väljalask 1
Väljalaskme kood	RA124
Väljalaskme tüüp	Sademevee väljalask

Väljalaskme koordinaadid	X: 6513970, Y: 519538							
Suublasse juhtimise liik	Veekogusse juhtimine							
Taotletav vooluhulk m³	Periood	I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal	Aastas	Ööpäevas	Vooluhulga mõõtmise viis
	2024-2033	56 750	56 750	56 750	56 750	227 000		Arvestuslik
Saaste- ja ohtliku aine prognoositav sisaldus ära juhitas vees	Periood	Aine nimetus		Aine sisaldus		Ühik	Aine kogus t/kv	

Prognoositav sademevee vooluhulk m³	Periood	I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal	Aastas	Ööpäevas	Vooluhulga mõõtmise viis		
Saaste- ja ohtliku aine prognoositav sisaldus sademevees	Periood	Aine nimetus				Aine sisaldus		Ühik	Aine kogus t/kv	Aine kogus t/a
	2024-2033	Üldfosfor (Püld)				1		mg/l		
	2024-2033	Üldlämmastik (Nüld)				45		mg/l		
	2024-2033	Biokeemiline hapnikutarve (BHT7)				15		mg/l		
	2024-2033	Heljum				40		mg/l		
	2024-2033	nafta				5		mg/l		

Väljalaskme seirepunkt	Seire tüüp	Koordinaadid	Analüüsitava näitaja nimetus					Seire aeg	Seire sagedus
	Üksikproov	X: 6513970, Y: 519538	Biokeemiline hapnikutarve (BHT7)HeljumNaftasaadusedVesinikioonide kontsentratsioon (pH)Üldfosfor (Püld)Üldlämmastik (Nüld)						Üks kord poolaastas

Suubla

Suubla nimi	Araste oja
Suubla kood	VEE1044415
Pinnaveekogumi nimi	Velise Nurtu jõest suudmeni
Pinnaveekogumi kood	1112700_2
Suublaks oleva pinnaveekogumi seisund	
Ohtlike ainete segunemiskiirkonna taotlus	
Ohtlike ainete segunemiskiirkonna projekt	

Heitvee juhtimisel pinnasesse

Pinnase iseloomustus	
Asukoha L-EST97 koordinaadid	
Immutusala pindala ha	
Põhjavee kaugus immutussügavusest (m)	

Põhjaveekihi kaitstus	
-----------------------	--

Suubla seirepunktid

Seire tüüp	Koordinaadid	Analüüsitava näitaja nimetus	Seire aeg	Seire sagedus

Väljalaskme jrk nr	2.							
Reoveepuhasti nimi								
Reoveepuhasti kood								
Väljalaskme nimi	Illaste väljalask 2							
Väljalaskme kood	RA125							
Väljalaskme tüüp	Sademevee väljalask							
Väljalaskme koordinaadid	X: 6513963, Y: 521535							
Suublasse juhtimise liik	Veekogusse juhtimine							
Taotletav vooluhulk m³	Periood	I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal	Aastas	Õöpäevas	Vooluhulga mõõtmise viis
	2024-2033	45 750	45 750	45 750	45 750	183 000		Arvestuslik
Saaste- ja ohtliku aine prognoositav sisaldus ära juhittavas vees	Periood	Aine nimetus		Aine sisaldus		Ühik	Aine kogus t/kv	

Prognoositav sademevee vooluhulk m³	Periood	I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal	Aastas	Õöpäevas	Vooluhulga mõõtmise viis		
Saaste- ja ohtliku aine prognoositav sisaldus sademevees	Periood	Aine nimetus				Aine sisaldus		Ühik	Aine kogus t/kv	Aine kogus t/a
	2024-2033	Üldfosfor (Püld)				1		mg/l		
	2024-2033	Üldlämmastik (Nüld)				45		mg/l		
	2024-2033	Biokeemiline hapnikutarve (BHT7)				15		mg/l		
	2024-2033	Heljum				40		mg/l		
	2024-2033	Naftasaadused				5		mg/l		

Väljalaskme seirepunkt	Seire tüüp	Koordinaadid	Analüüsitava näitaja nimetus					Seire aeg	Seire sagedus
	Üksikproov	X: 6513963, Y: 521535	Biokeemiline hapnikutarve (BHT7)HeljumNaftasaadusedVesinikioonide kontsentratsioon (pH)Üldfosfor (Püld)Üldlämmastik (Nüld)						Üks kord poolaastas

Suubla nimi	Ilaste kraav
Suubla kood	VEE1044414
Pinnaveekogumi nimi	Velise Nurtu jõest suudmeni
Pinnaveekogumi kood	1112700_2
Suublaks oleva pinnaveekogumi seisund	
Ohtlike ainete segunemiskiirkonna taotlus	
Ohtlike ainete segunemiskiirkonna projekt	

Heitvee juhtimisel pinnasesse

Pinnase iseloomustus	
Asukoha L-EST97 koordinaadid	
Immutusala pindala ha	
Põhjavee kaugus immutussügavusest (m)	
Põhjaveekihi kaitstus	

Suubla seirepunktid

Seire tüüp	Koordinaadid	Analüüsitava näitaja nimetus	Seire aeg	Seire sagedus

4.3.2. Heitvee ja teisi vett saastavate ainete suublasse juhtimine

Vorm ei ole asjakohane.

4.4. Veekogu süvendamine, puhastamine, põhja pinnase ja tahkete ainete paigutamine (sh kaadamine), rajamine laiendamine, likvideerimine ning märgala ja kaldajoonega seotud tegevused.

4.4.1. Veekogu süvendamine, tahkete ainete paigutamine, kaadamine ning vee füüsikalised, keemilised, bioloogilised omadused ja veerežiim

Ei ole asjakohane

4.4.2. Veekogu rajamine, laiendamine, likvideerimine ning märgala ja kaldajoonega seotud tegevused

Ei ole asjakohane

4.4.3. Veekogu kemikaalidega puhastamine

Ei ole asjakohane

4.5. Veekogu paisutamine või hüdroenergia kasutamine

Ei ole asjakohane

4.7. Vesiviljelus

Ei ole asjakohane

4.8. Laeva teenindamine, remontimine või lastimine

Ei ole asjakohane

5. Eriosa - Välisõhk

5.1. Heiteallikad

Ei ole asjakohane

5.2. Kätise kategooria

Ei ole asjakohane

5.3. Kasutusest eemaldatud heiteallikad

Ei ole asjakohane

5.4. Lubatud heitkoguste projekt (LHK projekt)

5.4.1. Üldandmed

Ei ole asjakohane

5.4.2. Söödas, piimas, juurdekasvus, lootes, munades ja väljaheites sisalduva lämmastiku mass

Ei ole asjakohane

5.4.3. Karjatamine (veisekasvatuses karjatamise kasutamise korral)

Ei ole asjakohane

5.4.4. Sea-, veise- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatud saasteainete heitkogused

Ei ole asjakohane

5.4.5. Saasteainete püüdeseadmed ja heite vähendamise tehnoloogiaseadmed

Ei ole asjakohane

5.4.6. Heiteallikate prognoositav tööaja dünaamika

Ei ole asjakohane

5.4.7. Kütuse ning jäätmete või koospõletamisel välisõhku väljutatud saasteainete heitkogused

Ei ole asjakohane

5.4.7.1. Keskmise võimsusega põletusseadme heite piirväärtused

Ei ole asjakohane

5.4.8. Lahusteid sisaldavate kemikaalide kasutamine tegevusalade kaupa ja välisõhku väljutatud LOÜde heitkogused

Ei ole asjakohane

5.4.9. Lahustite kasutamisel välisõhku väljutatud LOÜde summaarsed heitkogused tegevusalade kaupa

Ei ole asjakohane

5.4.10. Muudest tegevustest välisõhku väljutatud saasteainete heitkogused

Ei ole asjakohane

5.4.11. Tehnoloogilised äkkheited

Ei ole asjakohane

5.4.12. Välisõhus leviv müra

Ei ole asjakohane

5.4.13. Ühel tootmisterritooriumil ja sellest väljaspool paiknevate heiteallikate koosmõju

Ei ole asjakohane

5.4.14. Saasteainete heitkoguste, lõhna, müra ja õhukvaliteedi seire

Ei ole asjakohane

5.4.15. Lõhnaaine võimaliku esinemise hinnang

Ei ole asjakohane

5.4.16. Õhukvaliteedi taseme määramise kirjeldus

Ei ole asjakohane

5.4.17. Järeldused ja ettepanekud

Ei ole asjakohane

5.4.18. Lisad

Ei ole asjakohane

5.5. Heiteallikad ning saasteainete aasta ja hetkelised heitkogused heiteallikate kaupa

Ei ole asjakohane

5.6. Välisõhku väljutatavate saasteainete loetelu ja nende taotletavad heitkogused aastas

Ei ole asjakohane

6. Eriosa - Maapõu

6.1. Maavara kaevandamine

Maardlad

Maardla ja mäeeraldis

Jrk nr	1.
Mäeeraldise liik	olemasoleva muutmine
Registrikaardi nr	663
Maardla nimetus	Illaste (Üllaste, Elliste)
Maardla osa nimetus	
Maardla põhimaavara	turvas
Mäeeraldise nimetus	Illaste turbatootmisala
Mäeeraldisel on teenindusmaa	Jah
Mäeeraldise ruumikuju	Ruumikuju: 1 lahustükk.
Teenindusmaa ruumikuju	Ruumikuju: 1 lahustükk.
Mäeeraldise pindala (ha)	153.09
Käitise ehk mäeeraldise teenindusmaa pindala (ha)	192.52
Kaevandatava katendi kogus (tuh m³)	119
Kaevandatava mulla kogus (tuh m³)	0
Kaevandatud maavara kasutamise otstarve	põllumajandus ja aiandus
Minimaalne tootmismahd aastas	
Keskmine tootmismahd aastas	

Plokid

Nimetus	Kasutusala	Liik	Varu		
			Kogus	Ühik	Kuupäev
3 plokk	0202 - vähelagunenud turvas	aT - aktiivne tarbevaru	421.769	tuh t	30.09.2024
4 plokk	0201 - hästilagunenud turvas	aT - aktiivne tarbevaru	826.695	tuh t	30.09.2024

Tegevusala andmed

Jrk nr	Kasutusala	Maksimaalne aastane tootmismahd		Kaevandatav varu	
		Kogus	Ühik	Kogus	Ühik
1.	0202 - vähelagunenud turvas	7	tuh t	421.769	tuh t
2.	0201 - hästilagunenud turvas	7	tuh t	778.695	tuh t

Geoloogilised uuringud

Jrk nr	1.
Geoloogilise uuringu loa omaja	ERA Turvas OÜ
Geoloogilise uuringu loa registreerimise number	Rapm-007
Geoloogilise uuringu loa kehtivuse aeg	08.02.2003
Geoloogilise uuringu aruande nimetus	RAPLA MAAKONNA ILLASTE TURBAMAARDLAGEOLOOGILISE UURINGU ARUANNE
Geoloogiafondi number	7303
Maavaravaru arvele võtmise otsuse number	00-41
Maavaravaru arvele võtmise otsuse kuupäev	22.11.2001
Jrk nr	2.
Geoloogilise uuringu loa omaja	ERA Valduse AS
Geoloogilise uuringu loa registreerimise number	-
Geoloogilise uuringu loa kehtivuse aeg	01.12.2024
Geoloogilise uuringu aruande nimetus	Illaste turbamaardla Illaste turbatootmisala jääkvaru uuringu aruanne (varu seisuga 10.05.2024)
Geoloogiafondi number	9893
Maavaravaru arvele võtmise otsuse number	1585
Maavaravaru arvele võtmise otsuse kuupäev	02.08.2024

Kaevandatud maa korrastamine

Kaevandatud maa kasutamise otstarve	taastuv soo
-------------------------------------	-------------

6.2. Graafilised lisad ja lisadokumendid

Graafilised lisad

Keskkonnaloa mäeeraldise plaan	Lisa 3: Maeeraldise_plaan.pdf
Keskkonnaloa geoloogilised läbilõiked	Lisa 4: Geoloogilised_labiloiked.pdf
Keskkonnaloa korrastatud maa plaan	Lisa 5: Korrastatud_ala_plaan.pdf

Lisadokumendid

Taotluse juurde käiv seletuskiri	Lisa 6: Illaste_turbatootmisala_seletuskiri.asice
Üldgeoloogilise uurimistöö aruanne või geoloogilise uuringu aruanne	Lisa 7: Illaste_turbatootmisala_jaakvaru_uuringu_aruanne.pdf
GIS ja CAD failid	Lisa 8: Maeeraldise_teenindusmaa_ruumikuju.dgn Lisa 9: Maeeraldise_ruumikuju.dgn Lisa 10: isojooned_lamam_EH.dgn Lisa 11: isojooned_maapind_EH.dgn

7. Teave keskkonnamõju hindamise eelhindangu andmiseks

Tegevuse täpsustus, füüsilised näitajad ning asjakohasel juhul lammutustööde kirjeldus	<p>Illaste turbatootmisalal on kogu mäeeraldise ulatuses kuivendusvõrk rajatud, osaliselt tuleb veel väljakud ette valmistada tootmiseks. Tootmiseks ette valmistamiseks tuleb sellelt eemaldada taimestik ja sugekiht ning rajada kuivenduskraavid ja väljaveoteed. Sugekiht on eemaldamata 59,28 ha suuruselt pinnalt mäeeraldise idaosas, mille keskmine paksuseks loetakse on 0,2 m. Seega on sugekihi maht plokis 3 aT: 592,8 tuh m² × 0,2 m = 119 tuh m³</p> <p>Turba kaevandamine toimub pinnaviisiliselt freesmeetodil ja lisaks toodetakse plokkturvast.</p> <p>Freesmeetodil kaevandamise tootlikkus sõltub kaevandatava turbalasundi kuivamistingimustest ja kvaliteedist. Vähelagunenud turba puhul on freesitava kihi paksus keskmiselt 15 – 20 mm, hästilagunenud turba korral keskmiselt 10 mm ühes tsükliis. Tootmistsükkel koosneb turbakihi freesimisest õhukeste kihtidena, freesitud turba pööramisest, kogumisest ja aunatamisest. Aunade kõrgus oleneb kasutatavatest masinatest, turbaliigist ja kogumishooaja kestusest. Pärast turbakihi freesimist jäetakse turvas tootmisväljakutele kuivama. Kuivamise soodustamiseks pööratakse freesitud turvast sõltuvalt valmistoodangu nõuetele kaks kuni kolm korda. Kuivanud turvas kogutakse kokku. Turba kogumisel on plaanis kasutada tsüklonitega varustatud turbakogujad. Tsüklonid vähendavad kogujast eralduvat turbatolmu umbes 70%, mis vähendab oluliselt peenosakeste edasikandumist tootmisalal.</p> <p>Kogutud turvas ladustatakse tootmisväljakute otstes paiknevatesse aunadesse ja veetakse seejärel teenindusmaale rajatavatele kogumisplatsidele. Olenevalt ilmast võib periood varieeruda.</p> <p>Plokkurba tootmiseks kasutatakse põhimasinana ekskavaatorit ja sellele paigaldatud spetsiaalset turba lõikamiseks ette nähtud tööorganit. Lõigatud plokid kuivatatakse nende lõikamise asukohas, pöörates neid aeg-ajalt küljelt küljele vastavalt kuivamisastmele.</p> <p>Pärast kogutud turba aunatamist ja ladustamist kogumisplatsil toimub turba laadimine ekskavaatoriga veoautodele ning väljavedu. Illaste turbatootmisala toodang suunatakse AS ERA Valduse (Metsanurga, 88402:001:1010) tehasesse. Illaste turbatootmisala väljaveoteena rajatakse mäeeraldisele kruuskattega ja betoonplaatidest väljaveoteed. Nimetatud tee rajatakse turba tootmise ja väljaveo eesmärgil ning ei ole avalikus kasutuses.</p> <p>Turba kaevandamine toimub tsükliiselt. Freesturba tootmisel loetakse tootmisperioodiks ajavahemikku mai keskelt kuni augusti lõpuni, seega on hooaja pikkuseks jämedalt arvestades ~100 päeva. Turba tootmisel lasundist välja tulevad kannud korjatakse kokku, kuivatatakse maksimaalselt 3 aastat ja realiseeritakse töötlemata küttepuiduna või kasutatakse olemasoleva taristu hooldamiseks või uue taristu rajamiseks.</p> <p>Mäeeraldisel on olemas veeerikasutuse luba. Illaste turbatootmisala jaguneb kaheks valgaalaks, millele rajatavad kuivenduskraavid suunavad vett läänes asuvasse Araste kraavi (väljalaskme kood RA124) ja Illaste kraavi (RA125). Araste kraavi suunatakse aastas 227 tuh m³ vett ja Illaste kraavi 183 tuh m³. Laienemisega veemahud ei muutu, kuna sõltub pindalast.</p> <p>Taotletava ala puhul on tegemist pigem väikese tootmismahuga.</p>
Tegevuse asukoha ja eeldatava mõjuala kirjeldus	<p>Illaste turbatootmisala paikneb Rapla maakonnas Märjamaa vallas Araste külas. Lähimad majapidamised paiknevad mäeeraldisest 1,07 km kaugusel idas Kuusiku (88401:001:0506) kinnistul ja 1,2 km kaugusel Sepa (88402:001:0034) kinnistutel. Mäeeraldise pindala on 153,09 ja selle teenindusmaa pindala on 192,52 ha. Mäeeraldis paikneb Illaste turbatootmisala (88401:002:0092) katastriüksusel. Illaste turbatootmisala omanik on riik, valitseja Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet.</p> <p>Illaste mäeeraldis piirneb põhjast ja lõunast Natura 2000 Konuvere loodusala (RAH0000347). Põhja poole jäävad ka kaks vääriselupaika (VEP nr. 148054, 148053).</p>
Tegevusega oluliselt mõjutatavate keskkonnanähtude kirjeldus	Turba kaevandamine väiksemal pindalal kui 150 ha ei ole keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 28 kohaselt olulise

<p>keskkonnamõju tegevus. Mäeeraldise moodustab kokku 192,52 ha suuruse tootmisala, millest 153,09ha moodustab mäeeraldis. Käesoleva ala kohta on OÜ Inseneribüroo Steiger koostanud 2005. aastal keskkonna mõju hindamise aruande . Keskkonnamõju on hinnatud 308,81 ha suurusel alal ehk ca 115 ha suuremale alale kui hetkel taotletakse.</p> <p>Taotluse koostamise hetkel toimub taotletava ala ümbruses Konuvere looduslalal kaitsekorralduslik tegevus „Elupaigatüüpide andmete täpsustamine ja turbakaevanduse mõjude hindamine vananenud inventuuriga PEP-ides“. Tegevus toimub 356,7 ha suurusel alal ning hõlmab inventuuri ja ekspertiisi. Loa omanik on taotlemas ka RPP (Responsibly Produced Peat) sertifikaati, mille raames toimub pidevanduritega aastaringne veetasemete monitoorimine.</p> <p>Turba kaevandamisega kaasneb paratamatult mõju keskkonnale. Turba kaevandamisega kaasneb soo kuivendamine, turba pealmise taimkatte eemaldamine ja sellega seoses elupaikade (ajutine) kadumine, piirkonna verežiimi mõjutamine, müra, tolmu jm. Järgnevalt on välja toodud 2005. aastal koostatud KMH soovitusel seireks.</p> <p>Pinnasevesi. Kavandatava tootmisala kuivendamisel alandatakse pinnasevee taset kuni 6 m ja kindlasti tuleks jälgida, et kuivenduse mõju ei kanduks taotletavast mäeeraldisest loodesse, kus asub metsiste mänguala. Maapinna kuivendus selles piirkonnas kutsuks esile alusmetsa tihenemise ja rikub metsise elupaigaks sobiva keskkonna. Pinnasevee taseme seire on vaja teostada pärast tootmisala esimese järgu väljaehitamist ja tööle hakkamist, et täpselt fikseerida kuivenduse mõjuraadius, et sellest lähtudes vajadusel jätta metsise püsielupaigale täiendav hoidetervik.</p> <p>Põhjavesi. Piirkonna veevarustus põhineb siluri veekompleksil, mille tasemerežiimi turbalasundi kuivendamine ei mõjuta. Planeeritava veejuhtme Tamma oja säng on suurvete poolt uuristatud ja seda süvendada ei tohiks. Juhul, kui Tamma oja jääb süvendamata, ei teki ka ohtu, et kuivendusveed imbuks põhjavette ja seega pole ka vajadust teostada seiret.</p> <p>Müra. Müra taset kontrollitakse müra tekitavate seadmete tehnilise ülevaatuse korras. Perioodilise üldise tootmismüra tausta mõõtmise järele puudub vajadus, juhul kui ümbruskonna elanikud pole esitanud kaebusi antud mõju häirivuse suhtes.</p> <p>Tolmu. Tootmine toimub suvekuudel, mil on tolmu levik kõige intensiivsem. Tolm tekib turbatootmisel turba freesimisel ja käitlemisel ning samuti ka kauba transpordist. Hoolitseda tuleb tootmisala ümbritseva metsa elujõulisuse eest, et see toimiks müra ja tolmu tõkkena. Vajalik on jälgida tootmisala teede seisundit, et õigeaegselt kasutada tolmu tõkestamise vahendeid (väljaveoteede niisutamine, punkerkogujate eelistamine).</p> <p>Taimestik. Vajalik on alusmetsa tiheduse seire metsiste mängualadel, mida on otstarbekas teha kord iga 5 aasta tagant. Metsa tihenemise korral on vaja alusmetsa hõrendada.</p> <p>Lisaks veerežiimiga seotud mõjudele kaasneb turba tootmisega kaevandamisega seotud masinate tekitatav mõju ehk müratase ja turbatolmu levik. Turbatootmisalade iseloomulikust asukohtadest ja tootmisalade suurusest tulenevalt ei paikne üldjuhul mäeeraldise vahetus läheduses tundlike objekte (majapidamisi). Suuremad vahemaad võimaldavad luua puhvertsooni müratasemete ja tahkete osakeste leviku soodsaks hajumiseks selliselt, et ülenormatiivsed mõjud tundlike objektideni ei ulatu.</p> <p>Turba tootmisel kasutatavate masinate tekitatav müra on sarnane põllumajandamisel tekkiva müraga, sest kasutatakse analoogseid traktoreid. Kõrgemad müratasemed esinevad lisaseadmete kasutamisel, näiteks vaakumkogujate töötamisel. Keskkonnaministri 16.12.2016. aasta määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ toodud II kategooria (elamumaa-alad, maatulundusmaa õuealad, rohealad) tööstusmüra piirväärtus päevasel ajal on 60 dB. Varasemalt on turbatootmisaladel kaevandamise keskkonnamõju hindamise käigus järeldatud, et turbatootmisel kasutatavate masinate töötamisel saavutatakse 60 dB tase ~100 m kaugusel ning metsa olemasolul ~50 m kaugusel.</p> <p>Lähimad majapidamised paiknevad mäeeraldisest 1,2 km kaugusel idas Soo (88402:001:0550) ja Sepa (88402:001:0034) kinnistutel. Sellest tulenevalt ei ole ka konservatiivsetes tingimustes ette näha, et turba tootmine Illaste turbatootmisalal põhjustaks kehtestatud piirnõrmete ületamist lähimate majapidamiste juures. Seda toetab ka asjaolu, et avaliku informatsiooni põhjal ei ole siiani Illaste turbatootmisalalt tuleneva müra suhtes kaebusi esitatud.</p> <p>Turba tootmisel tekkivate tahkete osakeste heitkogused on arvutatud lähtuvalt 2025. aastal valminud hindamismetoodikale. Hindamismetoodika tulemusena on kogu aastase tootmisprotsessi heitkogus 0,861 t. Eelnevast tulenevalt ei ületata keskkonnaministri 14.12.2016. a määrusega nr 67 kehtestatud tahkete osakeste künniskogust 1 t/a ning õhusaasteloa taotlemine ei ole vajalik.</p> <p>Tahkeid osakesi võib tekkida ka toodangu väljaveol. Maanteele viivad väljaveoteed on olemasolevatele tootmisaladele rajatud kruusast, mis vähendab turbamaterjali kandumist veokite ratastega maanteele. Samuti on maanteele pealesõidud paarikümne meetri ulatuses kaetud asfaltkattega. Väljaveetavad valmistoodangu koormad peavad olema kaetud, et vältida tuulega ärakannet. Arvestades asjaolu, et turbatootmisalalt hakkab toodangu transport toimuma valdavalt väljaspool tootmisperioodi ehk kuiva perioodi, siis ei põhjusta toodangu transport mäeeraldiselt tahkete osakeste seisukohast olulist mõju.</p> <p>Illaste turbatootmisala piirneb põhjast ja lõunast Natura 2000 Konuvere loodusala (RAH0000347).</p>

	<p>Turba tootmisega kaasnevat mõju soosetete veetasemele, lisamata teisi kuivendamise mõjutatavaid tegureid, on jälgitud nt Põhara ja Kuislemma turbatootmisaladel. Mõlema turba-tootmisala KMH raames tehtud veetasemete mõõtmiste põhjal hinnati alanduse maksimaalseks raadiuseks 150 m. Läbiviidud mõõtmised näitasid, et kuivenduse mõju oli suurim ehk oluline mäeeraldise piirist kuni 30 m kaugusele ning kauguse suurenedes mõju oluliselt vähenes. Kuivendamise mõju oli väikseim sademeterikkal perioodil.</p> <p>Märjamaa valla üldplaneeringus on arvestatud Illaste turbatootmisala olemasoluga ja kohustuslik on teha eksperthinnang rohevõrgustiku sidususe tagamiseks. Eksperthinnang on taotletava ala kohta koostatud (lisas). Taotletav ala ei ole vastuolus Märjamaa valla üldplaneeringuga.</p>
Teave kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju kohta	Kavandatav tegevus ei oma mõju välisõhu kvaliteedile kuna ei ületata keskkonnaministri 14.12.2016. a määrusega nr 67 kehtestatud tahkete osakeste künniskogust 1 t/a ning õhusaasteloa taotlemine ei ole vajalik.
Kavandatava tegevuse erisused ja meetmed	
Muu eelhinnangu info	Lisa 12: Illaste_eksperthinnang_201224.pdf

8. Taotluse lisad

Nimetus	Manus
Illaste KLT materjalid	Lisa 13: Illaste_turbatootmisala_graafilised_lisad.asice